

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Meddelelse af Koncession til Anlæg og Benyttelse af en Jernbane fra Holstebro over Herning til Veile med Tilknytning til de danske Statsbaner.

(Lovforslaget findes i Till. A. Sp. 3213 ff.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(M. Nielsen): Naar jeg har den Ære at skulle udtale mig om dette Forslag ved dets første Behandling paa Forslagsstillerne's Begne, saa kan jeg ikke unblade at gjøre nogle Bemærkninger med Hensyn til de store Forhandlinger, som bleve førte den anden Dag. Det glæder mig, at vi ere komne i smult Bunde, saa der er Haab om, at vi kunne faae dette Forslag ført igjennem. Først med Hensyn til Banerne i Almindelighed var man den Gang inde paa disse saa ofte drøftede Spørgsmaal om gjennemgaaende Trafik og hjemlig Trafik efter en Gans Behov. Jeg tillader mig at udtale, at efter min Opfattelse af Jernbanebygning som Hele betragtet maa man som første Formaal have for Øie at tage Hensyn til Landets eget Tarv. Men dette ster naturligt ogsaa derved, at Anlægene knyttes til de store Udførselsveje, ellers kan Landets Tarv ikke varetages. Jeg tror, at det Forslag om dette Baneanlæg, som jeg har den Ære at anbefale, vil tilfredsstille begge Fordringer. Paa den ene Side vil det tilfredsstille det store Opland, som sikkert nok har stort Krav paa at blive imødekømt med Hensyn til Jernbane, og paa den anden Side vil det bringe Forbindelse i Stand med det bestaaende Jernbaneanet, saaledes at der vil blive en ubetinget lettere Vej for Ud- og Indførsel for de paagjældende Egenes Bedkommende. Tager man et Jernbanefort for sig, et Kort over Landets Jernbaner, saa vil en Fremmed, naar han ser derpaa, se hvorledes Landet paa Sjælland, Fyn og det østlige Jylland, i det Mindste op til Hadslund fra Nord til Syd er saaledes belagt med Jernbaner, at der næppe noget Sted er to Mil til Station og mange Steder kun mellem $\frac{1}{2}$ og $1\frac{1}{2}$ Mil, medens der derimod i det vestlige Jylland ere store Strækninger, som ere aldeles tomme for Baner. Den Fremmede, som ser paa Kortet, vil deraf rimeligvis drage den

Slutning, at Landet der ude slet ikke er værd at tage sig af. Nu er det ganske vist, at med Hensyn til Frugtbarhed kan det i det Hele taget ikke naae op til Verne og til det østlige Jylland; men det er bitterligt nok for Alle, der kjende til Forholdene derovre, at der er store Partier, som ligge mere eller mindre øde hen, og som i hvert Tilfælde ikke ere opdyrkede saa tilstrækkeligt, saa intensivt, saa indgaaende, som de kunde blive det, dersom de kunde faae lettere Adgang til Tilførsel, saa at de kunde faae de Ting, de skulle have, og blive af med de Ting, der skulle udføres. Disse Strækninger mod Nord og Syd, navnlig syd for Banelinien Standerborg—Skjern ere saa store i Udstrækning, at man stubser, naar man prøver paa at maale op og se paa Tallene. Dette sydlige Stykke har en Udstrækning fra Nord til Syd af 9 à 10 Mil, der indsnævers, alt som Baneligningerne ere til, og fra Ost til Vest er det en Strækning paa $7\frac{1}{2}$ à 11 Mil, en Strækning saa stor, at man kan putte Fyen mere end een Gang ind deri. Dette giver et Vidnesbyrd om, at Landet, der er saa stort, at disse Egne synes at fordre ikke een Bane, saaledes som her er foreslaaet, men flere krydsende Jernbaneanlæg, naar de skulle stilles ved Siden af det, som de bedre Egne i Landet ere lykkeliggjorte med. Det nordlige Stykke Land, der gennemskjæres af den her foreslaaede Bane, er fra Ost til Vest paa sine Steder 12 à 13 Mil uden Bane. Maa-ler man det fra Syd til Nord, saa er det baneløse Terræn ikke saa bredt. Paa sine Steder gaa Banerne nærmere mod hinanden, men paa sine Steder er der 6 à 7 Mil imellem. Naar man har det for Øie, saa synes det naturligt, hvad jeg ogsaa til- lød mig at bemærke ved Fremføttelsen af Lovforslaget, at Staten havde taget Sagen i sin Haand. Det Spørgsmaal har været oppe i mange Aar; det er ikke nogen ny Tanke at faae en Jernbane i disse Egne. Spørgsmaalet har været drøftet atter og atter, Forslag have været fremme og ere komne delvis til Afstemning, saaledes Forslag om Veile—Gibe Banen, som flere Aar har foreligget. Da nu imidlertid Staten ikke har taget Sagen i sin Haand, synes Befolkningen ikke at kunne vente Noget fra den Side. Dertil kommer — hvad der jo gjentagne Gange er berørt her under Forhandlingerne at man har op- fattet Forhandlingerne i Fjor med Jern- baneudvalget saaledes, at der nu var en Sandsynlighed for, at de Egne, som trængte til Jernbane, kunde faae Tilskud af noget værlende Størrelse, men dog et Tilskud, som vilde have ikke saa lidt Betydning, naar man